

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Kielcach

LKI- 4101-15-02/2012
P/12/193

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/12/193 – Wykonywanie zadań gmin dotyczących ochrony zwierząt.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2011 r. do czasu zakończenia kontroli.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Kielcach
Kontroler	Zbigniew Jurkowski, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 84655 z dnia 7 listopada 2012 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Urząd Miasta w Skarżysku-Kamiennej, ul. Gen. Wł. Sikorskiego 18, 26-110 Skarżysko-Kamienna, (Urząd)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Roman Wojcieszek, Prezydent Miasta Skarżysko-Kamienna. (dowód: akta kontroli str. 3-4)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia wykonywanie zadań dotyczących opieki nad bezdomnymi zwierzętami. Ocenę tę uzasadnia:

- niezapewnienie – pomimo podejmowanych starań – miejsc w schronisku dla zwierząt,
- nieprzeprowadzenie kontroli warunków wyłapywania bezdomnych zwierząt,

Pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, NIK ocenia natomiast realizację obowiązków w zakresie organizacji opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz finansowanie zadań związanych z wykonywaniem takiej opieki, a w szczególności:

- określenie wymagań, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na prowadzenie działalności dotyczącej ochrony przed bezdomnymi zwierzętami,
- uchwalenie w latach 2011-2012 programów opieki nad bezdomnymi zwierzętami oraz zapobiegania bezdomności zwierząt,
- wydawanie zezwoleń na prowadzenie działalności w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami,
- zapewnienie pomocy weterynaryjnej i środków finansowych na opiekę nad zwierzętami,

Stwierdzone nieprawidłowości w tym zakresie polegały na:

- nieterminowym uchwaleniu *Programu opieki nad bezdomnymi zwierzętami oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie miasta Skarżysko-Kamienna w 2012 r.*,
- niepodjęciu działalności informacyjno-popularyzatorskiej mającej na celu zapobieganie bezdomności zwierząt.
- nieprawidłowym kwalifikowaniu wydatków ponoszonych na opiekę nad bezdomnymi zwierzętami.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Wykonywanie obowiązków dotyczących organizacji opieki nad zwierzętami bezdomnymi, w tym regulacji prawnych odnoszących się do ochrony zwierząt

Opis stanu faktycznego

Zgodnie ze strukturą organizacyjną Urzędu, prowadzenie spraw związanych z ochroną zwierząt znalazło się w gestii Wydziału Gospodarki Komunalnej i Dróg i zostało przydzielone w zakresie czynności Hannie Markiewicz – inspektorowi ds. komunalnych. (dowód: akta kontroli str. 33-63)

1.1. Uchwałą Rady Miasta w Skarżysku-Kamiennej z 29 października 2009 r. określone zostały wymagania jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami, prowadzenia schronisk dla bezdomnych zwierząt, a także grzebowisk i spalarni zwłok zwierzęcych i ich części.

Wśród wymagań jakie nałożono na przedsiębiorców ubiegających się o zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami wymieniono: posiadanie zarejestrowanej działalności gospodarczej w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami, posiadanie tytułu prawnego do dysponowania nieruchomością (odpowiednio wyposażoną) niezbędną do prowadzenia działalności, posiadanie samochodu dopuszczonego przez powiatowego lekarza weterynarii do przewozu żywych zwierząt, posiadanie specjalistycznego sprzętu przeznaczonego do chwytania zwierząt oraz posiadanie podpisanej umowy zapewniającej odbiór zwłok zwierzęcych. (dowód: akta kontroli str. 5-9)

1.2. Prezydent Miasta Skarżysko-Kamienna, w oparciu o ww. uchwałę wydał dwa zezwolenia, w formie decyzji (z 16 lutego 2010 r. dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Skarżysku-Kamiennej (OSP) oraz z 23 lutego 2010 r. dla Gabinetu Weterynaryjnego w Suchedniowie), na podstawie których przedsiębiorcy prowadzili działalność w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami również w okresie objętym kontrolą. Obie decyzje spełniały wymogi art. 9 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Wydanie obu decyzji-zezwoleń poprzedzone zostało przeprowadzeniem postępowań mających na celu ustalenie, czy przedsiębiorcy spełniają warunki niezbędne do otrzymania zezwolenia. (dowód: akta kontroli str. 65-109, 110-151)

OSP realizowała w okresie 2011 – 2012 na terenie miasta Skarżysko-Kamienna usługi w zakresie wylapywania bezdomnych zwierząt (Prezydent Miasta Skarżysko-Kamienna zawarł z OSP umowy na 2011 r. i 2012 r). (dowód: akta kontroli str. 152-235)

W okresie objętym kontrolą do Urzędu nie wpłynął żaden wniosek o wydanie zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie prowadzenia schronisk dla bezdomnych zwierząt oraz prowadzenia grzebowisk lub spalarni zwłok zwierzęcych i ich części. (dowód: akta kontroli str. 64)

1.3. Miasto Skarżysko-Kamienna nie zawarło z organizacją społeczną, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt porozumienia na wykonywanie usług dotyczących opieki nad bezdomnymi zwierzętami. Urząd nie współdziałał również ze Spółdzielnią Mieszkaniową w Skarżysku-Kamiennej (jedyną w mieście) oraz wspólnotami mieszkaniowymi na rzecz realizacji Programu. (dowód: akta kontroli str. 236, 442)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

1.4. Rada Miasta Skarżysko-Kamienna uchwałą z 19 maja 2011 r. wprowadziła *Programu przeciwdziałania bezdomności zwierząt domowych na terenie Gminy Skarżysko-Kamienna*. W przyjętym Programie określono w szczególności zasady: sterylizacji albo kastracji zwierząt, poszukiwania nowych właścicieli dla zwierząt oraz usypiania ślepych miotów, tj. elementy wymagane art. 11a ust. 1 ustawy z 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt¹, w brzmieniu obowiązującym do 31 grudnia 2011 r. W § 14 uchwały podano, iż środki finansowe na realizację programu przeciwdziałania bezdomności zwierząt będą uchwalane w corocznym budżecie Miasta Skarżysko-Kamienna.

Rada Miasta Skarżysko-Kamienna uchwałą nr VIII/51/2011 z 19 maja 2011 r. określiła *zasady i warunki wyłapywania bezdomnych zwierząt na terenie Gminy Skarżysko-Kamienna oraz rozstrzygania o dalszym postępowaniu z nimi*. (dowód: akta kontroli str. 237-249)

1.5. Rada Miasta Skarżysko-Kamienna uchwałą z 19 kwietnia 2012 r. przyjęła *Program opieki nad bezdomnymi zwierzętami oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie miasta Skarżysko-Kamienna w 2012 r.* (Program). Celem jego uchwalenia było zapewnienie opieki bezdomnym zwierzętom domowym oraz zapobieganie bezdomności zwierząt. W ramach realizacji zadań określonych w Programie Gmina zobowiązała się m.in. do interwencyjnego odławiania bezdomnych zwierząt, szczególnie psów, ograniczenia populacji bezdomnych zwierząt poprzez ich sterylizację i kastrację (Gmina zobowiązała się również pokrywać koszty tych zabiegów w przypadku gdy mieszkaniec Skarżyska-Kamiennej zadeklarował chęć adopcji zwierzęcia), poszukiwania właścicieli dla bezdomnych zwierząt, usypiania ślepych miotów, opieki nad wolno żyjącymi kotami, głównie poprzez ich dokarmianie, wskazania gospodarstwa rolnego w celu zapewnienia miejsca dla zwierząt gospodarskich (umowa z właścicielem gospodarstwa stanowiła załącznik do uchwały), zapewnienia całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadku zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt (przywołano zawartą z gabinetem weterynaryjnym umowę).

Program nie zawierał zapisów o zapewnieniu bezdomnym zwierzętom miejsca w schronisku dla zwierząt. W § 7 Programu zawarto zapis, iż *Gmina prowadzić będzie działania zmierzające do zawarcia umowy ze schroniskiem, której przedmiotem będzie przyjmowanie bezdomnych zwierząt z terenu miasta Skarżyska-Kamiennej. W przypadku zawarcia umowy bezdomne zwierzęta będą umieszczane w schronisku*. Z tego też powodu w Programie zawarto zapis, iż gmina nie będzie przeprowadzała okresowych akcji wyłapywania bezdomnych zwierząt w przypadku braku możliwości zawarcia umowy ze schroniskiem.

Zgodnie z Programem, na jego realizację w budżecie Miasta Skarżysko-Kamienna przeznaczono środki w wysokości 130,0 tys. zł, z tego: 70,0 tys. zł - na świadczenie usług weterynaryjnych oraz sterylizację i kastrację bezdomnych zwierząt, 58,0 tys. zł - na odławianie bezdomnych zwierząt (chorych, kontuzjowanych, potraconych przez pojazdy mechaniczne, stwarzających zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi lub innych zwierząt, 2,0 tys. zł – na zakup karmy dla wolno żyjących kotów. W Programie podano, że: *Gmina może prowadzić przy współpracy z organizacjami pozarządowymi działania edukacyjne mające na celu podniesienie poziomu wiedzy mieszkańców w zakresie obowiązków, jakie ciążą na osobach utrzymujących lub hodujących zwierzęta, odpowiedzialnej i właściwej opieki nad nimi, humanitarnego traktowania zwierząt, adopcji zwierząt bezdomnych oraz propagowanie zabiegów sterylizacji, kastracji i czopowania zwierząt domowych, jako najskuteczniejszej metody ograniczenia bezdomności zwierząt między innymi poprzez ulotki, plakaty, zajęcia*

¹ Dz. U. z 2003 r. Nr 106, poz. 1002 ze zm.

edukacyjne, konkursy, audycje. Program nie obejmował planu znakowania zwierząt w gminie.

Projekt Programu przekazano celem zaopiniowania Powiatowemu Lekarzowi Weterynarii w Skarżysku-Kamiennej (3 lutego 2012 r.), Świętokrzyskiemu Towarzystwu Opieki nad Zwierzętami „Zwierzak”, Nadleśnictwu Skarżysko-Kamienna oraz Kołu Łowieckiemu „Łysica” w Skarżysku-Kamiennej (15 lutego 2012 r.). Urząd w dniu 24 lutego 2012 r. otrzymał od Powiatowego Lekarza Weterynarii w Skarżysku-Kamiennej pismo, w którym zostały zawarte uwagi do projektu Programu. Koło Łowieckie „Łysica” w Skarżysku-Kamiennej w dniu 1 marca 2012 r. poinformowało UM, iż nie wnosi uwag do projektu. Pisemnych opinii nie przekazały do Urzędu: Świętokrzyskie Towarzystwo Opieki nad Zwierzętami „Zwierzak” oraz Nadleśnictwo Skarżysko-Kamienna. Urząd przekazał Powiatowemu Lekarzowi Weterynarii w Skarżysku-Kamiennej (PIW) skorygowany projekt Programu 7 marca 2012 r. informując jednocześnie, iż gmina rozważy kwestię znakowania odłowionych zwierząt i zaplanuje na to środki finansowe w przyszłorocznym budżecie. Ponadto podano, że: *Gmina Skarżysko-Kamienna nie posiada własnego schroniska. Pisemnie zwracaliśmy się do schronisk o możliwość zawarcia umowy, której przedmiotem byłoby przyjmowanie bezdomnych zwierząt z terenu miasta otrzymując odpowiedzi odmowne. Gmina w dalszym ciągu będzie prowadziła działania w kierunku zawarcia umowy ze schroniskiem, której przedmiotem będzie przyjmowanie bezdomnych zwierząt z terenu miasta Skarżysko-Kamienna.* W odpowiedzi PIW w dniu 14 marca 2012 r. w piśmie do Urzędu podał, że zaproponowane uprzednio przez niego zmiany zostały w większości przez Urząd uwzględnione. Podał ponadto, że: *Projekt uchwały zawiera zamierzenia w zakresie zapewnienia opieki nad bezdomnymi zwierzętami domowymi poprzez umieszczanie ich w schronisku. Na terenie miasta Skarżysko-Kamiennej nie są prowadzone schroniska dla zwierząt, zatem w 2012 r. realizacja programu w tej części bez podpisania umowy z działającym schroniskiem będzie trudna do wykonania.*

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Program nie obejmował zapewnienia bezdomnym zwierzętom miejsca w schronisku dla zwierząt, a w związku z tym obowiązkowej sterylizacji albo kastracji zwierząt w schroniskach dla zwierząt oraz odławiania (poza interwencyjnym) bezdomnych zwierząt, tj. elementów wymaganych obowiązkowo, odpowiednio, na mocy art. 11a ust. 2 pkt 1 oraz 3-4 ustawy o ochronie zwierząt.

W złożonym wyjaśnieniu w sprawie przyczyn dopuszczenia do przedłożenia Radzie Miasta projektu Programu nie zawierającego zapewnienia bezdomnym zwierzętom miejsca w schronisku dla zwierząt oraz ww. elementów obowiązkowych, inspektor ds. komunalnych Hanna Markiewicz podała, że: *Projekt Programu został przedłożony Radzie Miasta Skarżysko-Kamienna w wersji przygotowanej przeze mnie. Przedmiotowych zapisów nie dokonano w nim z uwagi na fakt iż Miasto Skarżysko-Kamienna nie posiada własnego schroniska dla bezdomnych zwierząt. Nasze wystąpienia do schronisk z zapytaniem o możliwość zawarcia umowy, której przedmiotem byłoby przyjmowanie bezdomnych zwierząt z terenu Miasta Skarżysko-Kamiennej nie przyniosły oczekiwanego efektu. Miasta Skarżysko-Kamienna nie było stać na wybudowanie schroniska dla bezdomnych zwierząt. W zaistniałej sytuacji Radzie przedłożono projekt zawierający pozostałe wymagania ustawowe. Przed jego przedłożeniem zwróciliśmy uwagę z Prezydentem iż nie jest on kompletny.* (dowód: akta kontroli str. 243, 250-271 i 450-452)

2. Urząd nieterminowo przekazał do zaopiniowania projekt Programu: Powiatowemu Lekarzowi Weterynarii w Skarżysku-Kamiennej (3 lutego 2012 r.), Świętokrzyskiemu

Towarzystwu Opieki nad Zwierzętami „Zwierzak”, Nadleśnictwu Skarżysko-Kamienna oraz Kołu Łowieckiemu „Łysica” w Skarżysku-Kamiennej (15 lutego 2012 r.). Wniesienie do Projektu uwag przez PLW spowodowało konieczność naniesienia poprawek celem ponownego zaopiniowania. Efektem było przedłożenie Programu Radzie Miasta dopiero 28 marca 2012 r. i uchwalenie 19 kwietnia 2012 r. (dowód: akta kontroli str. 250-272 i 450-452)

Zgodnie z art. 11a ust. 7 ustawy o ochronie zwierząt, projekt programu wójt (burmistrz, prezydent miasta) powinien przesłać najpóźniej do dnia 1 lutego: właściwemu powiatowemu lekarzowi weterynarii, organizacjom społecznym, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, działającym na obszarze gminy, dzierżawcom lub zarządcom obwodów łowieckich, działającym na terenie gminy, a podmioty te, w terminie 21 dnia od dnia otrzymania projektu programu, wydają opinie o projekcie. Niewydanie opinii w tym terminie uznaje się za akceptację przesłanego programu.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2. Wykonywanie zadań dotyczących zapobiegania bezdomności (w tym przeciwdziałania niekontrolowanemu rozrodowi zwierząt domowych) oraz opieki nad bezdomnymi zwierzętami

Opis stanu faktycznego

2.1. Prezydent Miasta Skarżysko-Kamienna zawarł 3 stycznia 2011 r. umowę z Gabinetem Weterynaryjnym [2] na świadczenie usług weterynaryjnych wykonywanych na bezdomnych zwierzętach. Wykaz przewidywanych usług weterynaryjnych świadczonych przez Gabinet obejmował m.in. badanie ogólne stanu zdrowia psa lub kota z wydaniem zaświadczenia, szczepienia, w tym przeciwko wściekliznie, sterylizacja/kastracja psów i kotów, odpchlenie i odrobaczenie. Umowa obejmowała również możliwość dokonywania eutanazji, która mogła nastąpić wyłącznie wobec zwierząt bardzo chorych, bardzo starych bez szans na przeżycie lub adopcję, wobec zwierząt po wypadkach komunikacyjnych lub innych powstałych urazach zagrażających jego życiu, wobec zwierząt agresywnych po okresie obserwacji minimum 5 dni, które według oceny lekarza stanowią potencjalne zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi. Miasto zastrzegło, iż każdy przypadek eutanazji musi być udokumentowany notatką sporządzoną przez lekarza weterynarii, a informacja o każdej przeprowadzonej eutanazji winna być na bieżąco przekazywana do Urzędu.

Umowa została zawarta na czas do 31 grudnia 2011 r., jej wartość została określona na kwotę 70.192 zł. (dowód: akta kontroli str. 316-337)

W dniu 10 stycznia 2012 r. gmina zawarła umowę z Przychodnią Weterynaryjną „MINUS” w Skarżysku-Kamiennej, w której powtórzone zostały zapisy zawarte w umowie z 3 stycznia 2011 r. z Gabinetem Weterynaryjnym [3]. (dowód: akta kontroli 338-356)

W ramach realizacji obu ww. umów dokonano sterylizacji/kastracji 115 psów oraz 99 kotów w 2011 r. oraz w okresie do września 2012 r. 229 psów oraz 99 kotów. Zgodnie z art. 11a ust. 2 pkt 4 ustawy o ochronie zwierząt, obowiązkowa kastracja i sterylizacja może się odbywać wyłącznie w schroniskach dla bezdomnych zwierząt. (dowód: akta kontroli str. 357-398, 339-425)

² art. 5 ust. 2 ustawy o dostępie do informacji publicznej, ze względu na prywatność osoby fizycznej

³ art. 5 ust. 2 ustawy o dostępie do informacji publicznej, ze względu na prywatność osoby fizycznej

2.2. Rejestracja psów była prowadzona w Wydziale Gospodarki Komunalnej i Dróg oraz w Wydziale Finansowym Urzędu – na potrzeby opłaty od posiadania psów. Według ewidencji było zarejestrowanych: w 2010 r. – 539 psów, w 2011 r. 489 psów, a w 2012 r. – 548 psów, których właściciele byli zobowiązani do uiszczenia opłaty od posiadania psów.

Na terenie Skarżyska-Kamiennej nie wprowadzono znakowania psów. (dowód: akta kontroli str. 426, 450-452 i 480)

2.3 W Programie podano, że Miasto Skarżysko-Kamienna nie będzie przeprowadzało okresowych akcji wylapywania bezdomnych zwierząt w przypadku braku możliwości zawarcia umowy ze schroniskiem. Zawarto zapis, iż odławianie zwierząt ma charakter interwencyjny i dokonywane będzie w zależności od zaistniałej potrzeby, przede wszystkim po wniesieniu ustnego zgłoszenia do Straży Miejskiej. W załączniku pn. *Zasady i warunki wylapywania bezdomnych zwierząt*, do umowy z 2 stycznia 2012 r., zawartej przez Miasto z OSP na wylapywanie bezdomnych zwierząt na terenie Skarżyska-Kamiennej podano, że bezdomne zwierzęta po wylapaniu i przebadaniu będą przewożone w miejsce wylapania lub wskazane przez Urząd. Miasto Skarżysko-Kamienna nie zawarło umowy ze schroniskiem dla zwierząt. Niemniej jednak Urząd podjął działania w celu zapewnienia bezdomnym zwierzętom miejsc w schroniskach, kierując pisemne zapytania do kilkunastu schronisk dla zwierząt, odnośnie możliwości zawarcia umów na przyjmowanie zwierząt z terenu Skarżyska-Kamiennej. Żadne ze schronisk, do których wystąpiono nie przedstawiło propozycji odnośnie możliwości zawarcia umowy na przyjmowanie zwierząt z terenu Skarżyska-Kamiennej. Dokumentacja dotycząca rozliczeń Urzędu z OSP w zakresie wylapanych zwierząt stanowi, iż wylapywanie zwierząt następowało po otrzymaniu przez OSP informacji od Straży Miejskiej w Skarżysku-Kamiennej. Miasto Skarżysko-Kamienna nie zapewniło wylapanym zwierzętom miejsc w schronisku dla zwierząt. (dowód: akta kontroli str. 152-158, 171-235, 250-259, 453-479)

2.4. Ze strony Urzędu nie była podejmowana działalność informacyjno-popularyzatorska, mająca na celu zapobieganie bezdomności zwierząt. (dowód: akta kontroli str. 442)

2.5. Urząd nie wydatkował dotychczas środków na zakup karmy dla wolno żyjących kotów. Według wyjaśnień złożonych w toku kontroli przez inspektora ds. komunalnych Hannę Markiewicz jej zakup planowany jest w miesiącu grudniu, tj. w okresie zimowym. (dowód: akta kontroli str. 427-440 i 480-481)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowość polegającą na nie podejmowaniu ze strony Urzędu działalności informacyjno-popularyzatorskiej, mającej na celu zapobieganie bezdomności zwierząt. Jej realizacja spowodowałaby kształtowanie właściwego stosunku społeczności lokalnej do ochrony zwierząt. W złożonym wyjaśnieniu w sprawie przyczyn nie podejmowania działalności informacyjno-popularyzatorskiej Hanna Markiewicz – inspektor ds. komunalnych Hanna Markiewicz podała, że: *Sytuacja w powyższym zakresie była spowodowana faktem iż sprawy związane z ochroną zwierząt prowadzi jednoosobowo i nie było możliwe fizycznie prowadzić działalność informacyjno-popularyzatorską, mającą na celu zapobieganie bezdomności zwierząt na terenie Skarżyska-Kamiennej. Dołożę wszelkich starań, aby w przyszłym roku ją realizować w stopniu choćby minimalnym.* (dowód: akta kontroli str. 442 i 450-452)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działalność w badanym obszarze.

3. Reagowanie organów gminy na przypadki znęcania się nad zwierzętami

Opis stanu
faktycznego

Do Urzędu nie wpływały pisemne, ani ustne zawiadomienia dotyczące wystąpienia przypadku znęcania się nad zwierzętami na terenie Miasta Skarżysko-Kamienna. Podał ponadto, iż nie zgłaszała do Urzędu przypadków przedmiotowych spraw Policja ani Straż Miejska. W związku z powyższym Urząd nie posiada dokumentów stanowiących o wystąpieniu przypadku znęcania się nad zwierzętami na terenie Skarżyska-Kamiennej. (dowód: akta kontroli str. 483)
Komendant Straży Miejskiej w Skarżysku-Kamiennej Ryszard Radomski potwierdził fakt, iż nie wpłynęło żadne zawiadomienie o znęcaniu się nad zwierzętami. (dowód: akta kontroli str. 484-486)

4. Finansowanie zadań dotyczących ochrony zwierząt, a także wykonywanie przez gminę kontroli podmiotów zajmujących się – na podstawie umów z gminą – wyłapywaniem bezdomnych zwierząt oraz opieką nad tymi zwierzętami.

Opis stanu
faktycznego

4.1.-4.3. W uchwale Rady Miasta Skarżysko-Kamienna z 17 lutego 2011 r. w sprawie uchwalenia budżetu Miasta Skarżysko-Kamienna na 2011 r. wydatki na ochronę zwierząt na terenie Skarżyska-Kamiennej na 2011 r. ujęto wśród wydatków dział 700 *Gospodarka mieszkaniowa* rozdział 70095 *Pozostała działalność* § 4300 *Zakup usług pozostałych*. Zgodnie z uzasadnieniem do uchwały, zaplanowano je w wysokości ogółem 150,0 tys. zł, z tego 100,0 tys. na usługi weterynaryjne oraz- na 50,0 tys. zł na wyłapywanie bezdomnych zwierząt.

Zaplanowane wydatki stanowiły 236,2 % zrealizowanych wydatków na ochronę zwierząt w 2010 r., które wyniosły ogółem 63,5 tys. zł, z tego: na wyłapywanie bezdomnych zwierząt – 44,3 tys. zł, a na usługi weterynaryjne 19,2 tys. zł.

Na 2012 r. planowane wydatki na ochronę zwierząt zostały określone w Programie i stanowiły kwotę ogółem 130,0 tys. zł, z tego: 70,0 tys. zł - na usługi weterynaryjne, 58,0 tys. zł - na wyłapywanie bezdomnych zwierząt oraz 2,0 tys. zł – na zakup karmy dla wolno żyjących kotów. Ujęte zostały również w uchwale budżetowej (dział 700 rozdział 70095 § 4300).

Wysokość planowanych wydatków na ochronę zwierząt na 2011 r. i 2012 r. była tożsama z propozycjami przedstawionymi przez Wydział Gospodarki Komunalnej i Dróg do Wydziału Finansowego na etapie prac planistycznych nad budżetem 2011 r. i 2012 r.

Wydatki na ochronę zwierząt w 2011 r. wyniosły ogółem 78.371,89 zł (52,2% planowanych), z tego:

- 38.796,64 zł na usługi weterynaryjne (38,8% planowanych),
- 39.575,25 zł na wyłapywanie bezdomnych zwierząt (79,1% planowanych).

W złożonym wyjaśnieniu w sprawie przyczyn przedłożenia do Wydziału Finansowego Urzędu propozycji planowanych wydatków na 2011 r. w wysokości 150,0 tys. zł, w sytuacji gdy w 2010 r. wydatkowano na ten cel 63,5 tys. zł (42,3% kwoty planowanej), a w 2011 r. wyniosły one 78,4 tys. zł (52,2% kwoty planowanej), inspektor ds. komunalnych Hanna Markiewicz podała, że: *Planowane wydatki zostały przeszacowane, założyliśmy iż wyniosą one 150 tys. zł, a jak się okazało były znacznie niższe.*

Do 22 listopada 2012 r. wydatkowano na ochronę zwierząt ogółem 92.520,09 zł, z tego:

- 48.516,84 zł na usługi weterynaryjne (69,3% planowanych),

- 44.003,25 zł na wyłapywanie bezdomnych zwierząt (75,9% planowanych).

W związku z powyższym w okresie od 1 stycznia 2011 r. do 22 listopada 2012 r. Urząd sfinansował ochronę bezdomnych zwierząt na kwotę ogółem 170.891,98 zł. Środki te były wydatkowane w dziale 700 rozdziale 70095 § 4300.

Powyższe środki wydatkowano na opłacenie prawidłowo rozliczonych faktur.

W 2010 r. na zadania w zakresie opieki nad zwierzętami Urząd wydatkował 63.450 zł z czego 3.054 zł na zapobieganie bezdomności zwierząt (kastacja/sterylizacja), 44.286 zł na sfinansowanie wyłapywania zwierząt bezdomnych oraz 1.322 zł na opiekę nad zwierzętami, które uległy wypadkom. W roku 2011 kwoty te wyniosły odpowiednio 78.372 zł, 18.251 zł, 39.575 zł oraz 805 zł. W 2012 r. w planie wydatków, na wykonywanie zadań w zakresie opieki nad zwierzętami zaplanowano kwotę 130.000 zł z czego do 30 września 2012 r. wydatkowano 76.531 zł, w tym na zapobieganie bezdomności zwierząt 21.503 zł, na wyłapywanie bezdomnych zwierząt 36.254 zł oraz na opiekę nad zwierzętami, które uległy wypadkom 729 zł

W zakresie świadczeń weterynaryjnych oprócz kastacji i sterylizacji wydatkowano również środki finansowe na następujące zabiegi (badanie ogólnego stanu zdrowia, szczepienie przeciwko wściekliznie, szczepienie szczepionką czterowskaźnikową, odrobaczanie, eutanazja itp.), a także na pobyt zwierząt w lecznicy. Wyniosły one: 14.787,40 zł w 2010 r., 19.740,44 zł w 2011 r. oraz 18.044,64 zł (do 30 września).

(dowód: akta kontroli str. 152-235, 250-259, 273-425, 427-441 i 450-452)

4.4.-4.5. Prezydent Miasta Skarżysko-Kamienna (zleceniodawca) zawarł z OSP umowy na wyłapywanie bezdomnych zwierząt na terenie Miasta: umowę 14 stycznia 2011 r. na rok 2011 oraz umowę 2 stycznia 2012 r. na rok 2012. Podano w nich, że OSP pobierać będzie wynagrodzenie wynikające z iloczynu faktycznej ilości wyłapanych zwierząt. Ponadto podano w nich, iż wyłapywanie zwierząt następować będzie według dyspozycji przedstawiciela zleceniodawcy. W umowach podano, że zwierzęta po wyłapaniu powinny zostać niezwłocznie przewiezione do lekarza weterynarii, z którym Gmina Skarżysko-Kamienna ma podpisaną umowę. W załącznikach do umów określono zasady i warunki wyłapywania bezdomnych zwierząt, podając iż będą wyłapywane przy użyciu: dmuchaw, siatek, chwytaków angielskich oraz rękawic ochronnych. Ponadto urządzenia i środki nie mogą stwarzać zagrożenia dla ich życia i zdrowia ani zadawać im cierpienia.

Według postanowień umów, OSP nie był zobowiązany do zapewnienia wyłapanym zwierzętom miejsca w schronisku dla zwierząt. Podano w nich, iż OSP po wyłapaniu i przebadaniu zwierząt ma przewieźć je w miejsce wyłapania lub wskazane przez zleceniodawcę.

Jako osobę do kontaktu z ramienia zleceniodawcy wskazano Hannę Markiewicz.

W umowach zawarto zapis, iż zleceniodawca ma prawo kontroli OSP w trakcie wykonywania zadań zleconych przez zleceniodawcę.

Ze strony Urzędu nie były prowadzone kontrole prawidłowości wykonywanych zadań w zakresie wyłapywania bezdomnych zwierząt przez OSP. (dowód: akta kontroli str. 110-170)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Wydatki na ochronę zwierząt zostały sfinansowane przez Urząd w dziale 700 Gospodarka mieszkaniowa rozdziale 70095 Pozostała działalność § 4300 Zakup usług pozostałych, w sytuacji gdy zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych⁴,

⁴ Dz. U. Nr 38, poz. 207 ze zm.

powinny zostać sfinansowane w dziale 900 Gospodarka komunalna i ochrona środowiska rozdziale 90095 Pozostała działalność § 4300. W okresie od 1 stycznia 2011 r. do 22 listopada 2012 r. wydatkowano zatem z niewłaściwej podziałki klasyfikacji budżetowej – tj. niezgodnie z celem ustalonym przywołanym wyżej rozporządzeniem, środki w wysokości ogółem 170.891,98 zł. Ich wypłatę zatwierdzili: Roman Wojcieszek – Prezydent Miasta Skarżysko-Kamienna oraz Zastępcy Prezydenta Miasta Skarżysko-Kamienna: Stanisław Grzesiak i Grzegorz Małkus. Na mocy zapisów zawartych w art. 11 ust. 1 ustawy z 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych⁵, dokonanie wydatku ze środków publicznych bez upoważnienia albo z przekroczeniem zakresu upoważnienia stanowi naruszenie dyscypliny finansów publicznych. Odpowiedzialność za powyższe ponoszą osoby zatwierdzające do wydatkowania środki publiczne.

W złożonych wyjaśnieniach na okoliczność zatwierdzenia do wypłaty kwot wydatków na ochronę zwierząt, do sfinansowania w dziale 700 rozdziale 70095 § 4300, zamiast w dziale 900 rozdziale 90095 § 4300, Prezydent Miasta Skarżysko-Kamienna Roman Wojcieszek podał, że zatwierdzenie wydatkowania kwot zostało dokonane zgodnie z przyjętym planem finansowym UM oraz po potwierdzeniu przez odpowiedzialnych pracowników zgodności wydatków z tym planem. Na sesji Rady Miasta Skarżysko-Kamienna w grudniu 2012 r. zostanie dokonana zmiana planu wydatków na 2012 r., celem finansowania ich w dziale 900 rozdziale 90095 § 4300, a zaksięgowane dotychczas wydatki zostaną odpowiednio przeksięgowane.

W złożonych wyjaśnieniach Zastępcy Prezydenta Miasta Skarżysko-Kamienna Stanisław Grzesiak i Grzegorz Małkus podali, że zatwierdzenie do wypłaty środków na ochronę zwierząt w ww. podziałce klasyfikacji budżetowej nastąpiło w związku z faktem iż tak zostały zaplanowane w planie finansowym UM. Zgodność ich ujęcia z planem finansowym potwierdzili pracownicy pionu finansowego UM. [dowód: akta kontroli str. 152-235, 316-425, 427-440 i 444-449]

2. Ze strony Urzędu, zarówno w 2011 r. jak i w 2012 r., nie były prowadzone kontrole prawidłowości wykonywanych zadań w zakresie wylapywania bezdomnych zwierząt przez OSP, pomimo iż w umowach na świadczenie usług w tym zakresie dokonano stosownych zapisów. Odstąpienie od kontroli ze strony Urzędu nad wykonawcą usług w zakresie wylapywania bezdomnych zwierząt zwiększa ryzyko wystąpienia nieprawidłowości w obszarze realizacji usług. W złożonym wyjaśnieniu w sprawie przyczyn nie przeprowadzenia kontroli ze strony Urzędu prawidłowości realizacji usług w zakresie wylapywania bezdomnych zwierząt przez OSP, inspektor ds. komunalnych Hanna Markiewicz podała, że: *Sytuacja była spowodowana ograniczonymi możliwościami kadrowymi (sprawy ochrony zwierząt prowadzi jednoosobowo). W przyszłym roku dołożę wszelkich starań, aby kontrole często przeprowadzać.* [dowód: akta kontroli str. 152-170 i 450-452]

Uwagi dotyczące
badanej działalności

NIK wnosi uwagi do wysokości zaplanowanych wydatków budżetowych na ochronę zwierząt na 2011 r., bowiem zostały one określone w sposób nierzetelny, o czym świadczy iż UM wydatkował na ten cel jedynie 52,2 % kwoty planowanej. Wydatki na ochronę zwierząt w 2011 r. były o 23,5% wyższe niż w 2010 r.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność w badanym obszarze.

⁵ Dz. Z 2005 r. Nr 14, poz. 114 ze zm.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁶, wnosi o:

1. Spowodowanie ujęcia w programie opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt zapewnienia bezdomnym zwierzętom miejsca w schronisku dla zwierząt.
2. Terminowe przekazywanie projektu programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt podmiotom opiniującym.
3. Podjęcie działań mających na celu kształtowanie właściwego stosunku społeczności lokalnej do ochrony zwierząt poprzez prowadzenie działalności informacyjno-popularyzatorskiej.
4. Prawidłowe finansowanie zadań w zakresie ochrony zwierząt.
5. Prowadzenie kontroli prawidłowości wykonywanych zadań w zakresie wyłapywania bezdomnych zwierząt.

⁶ Dz. U. z 2012 r., poz.82

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Kielcach.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Kielce, dnia stycznia 2013 r.

Kontroler
Zbigniew Jurkowski
Specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Kielcach

Wicedyrektor
Tadeusz Mikołajewicz

.....
Podpis

.....
Podpis